Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : J.C.G.M. Brekelmans
Zaakdossiernummer : **ZK20.07517**
Documentnummer : **2022.11490**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over het Grondstoffenbeleid 2022-2027**
Beleidsprogramma	:	7. Milieu

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

Nederland is op weg naar een circulaire (restafval vrije) economie in 2050. Om dit te realiseren streven Nederlandse gemeenten naar het behalen van de VANG doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Ook onze gemeente verbindt zich via het Afvalbeleidsplan van 2017 aan deze doelstelling, maar heeft deze nog niet gehaald. Het is wel de bedoeling om die doelstelling, zo snel als verantwoord is, te bereiken. De hoeveelheid restafval moeten we flink beperken door hieruit vooral bepaalde afvalstromen nog meer apart te houden en het aanbod van restafval op de milieustraat te beperken. De hiervoor te behalen doelstellingen bereiken we via een doordacht Grondstoffenbeleid.

Beslispunten

Wij stellen u voor:
1. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 met het voorstel scenario C diftar volume/frequentie, onder voorbehoud van reacties die noodzaken tot wezenlijke veranderingen van dit beleid, vast te stellen en dit per 01-01-2024 in te laten gaan.
2. Voor de implementatie van diftar volume/frequentie een krediet van € 344.000,- beschikbaar te stellen
3. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 te publiceren voor inspraak volgens de inspraakverordening.

Beoogd effect

We willen de komende jaren de hoeveelheid restafval terugdringen. Met het vaststellen van het Grondstoffenbeleid vult onze gemeente de ambities uit het VANG-beleid in (Van Afval Naar Grondstof). Dit doen we in een realistische en haalbare tijdlijn, waarbij we eerst investeren in het leggen van een stabiele bodem, voordat we ingrijpende maatregelen nemen.

Argumenten

1.1 De Wet Milieubeheer verplicht ons om een beleid vast te stellen.
In 2017 stelde uw raad het afvalbeleid 2018-2021 vast. De looptijd van dit plan was tot eind 2021. Daarom stelden we nu voor de periode 2022-2027 een nieuw Grondstoffenbeleid op. Met het vaststellen van het nieuwe Grondstoffenbeleid voldoen we aan de Wet Milieubeheer

1.2 Met dit grondstoffenbeleid koersen we naar een circulaire (restafval vrije) economie in 2050.
In 21 februari 2022 stelde uw raad een krediet beschikbaar voor het uitbreiden van de inzamelvoorzieningen van papier, glas, textiel en GFT (keukenemmertjes). Met dit krediet investeren we opnieuw in het leggen van een stabiele basis voor hernieuwde aandacht van de inwoners, een betere bewustwording en beter scheidingsgedrag om zo het restafval te verminderen. Nu willen we

nog een extra stap zetten om het aanbod van restafval te verminderen en door met het grondstoffenbeleid 2022-2027 aan te koersen op een circulaire (restafval vrije) economie in 2050.

1.3 Ingrijpen op het aanbod van restafval / inzamelsystematiek
Het voorstel is om daarbij uit te gaan van het diftar volume/ frequentie model (scenario C). Het aanbod van restafval ontmoedigen we door de invoering van een prijsprikkel. De huidige inzamelwijze blijft hierbij intact, maar inwoners gaan betalen voor het restafval dat zij daadwerkelijk aanbieden. Hiermee gaan inwoners die veel restafval produceren meer betalen dan inwoners die goed scheiden en het aanbod restafval beperken.

De beoogde maatregelen zorgen voor een vermindering van het restafval (- 52,6 kg/inw). Hiermee gepaard gaan een aantal investeringen en structurele lastenwijzigingen die uiteindelijk gezamenlijk tot een afname van de afvalstoffenheffing leiden.

1.4 Grondstoffenbeleid en toezeggingen
Tijdens de opiniërende ronde van 10 februari en de besluitvormende raadsvergadering van 21 februari stelde u enkele vragen over het uitbreiden van de inzamelvoorzieningen:

384 Communicatie over afvalscheiding;
De projectorganisatie onderschrijft de opvatting dat afvalscheiding vooral met gedrag te maken heeft. Een gedragsverandering bereik je alleen als je structureel aandacht besteed aan het belang van afvalscheiding en de inwoners ondersteunt hoe dit te doen.

Voor deze structurele communicatie hebben we een folder (2022.22374 Alles over afval) opgesteld in samenspraak met onze collega's van communicatie. Dit is de start van ons communicatieplan. Maandelijks word er een thema uit de folder gepakt, waarover uitgebreid wordt gecommuniceerd in de duinkoerier.

389 Stickers op keukenemmertje;
We hebben onderzocht om de keukenemmer te voorzien van een sticker waar op staat wat er in mag. Uit de praktijk blijkt wel dat een sticker door zijn omvang maar beperkte informatie geeft en oudere inwoners deze vaak lastig kunnen lezen door een te klein lettertype en de sticker te snel is vervuild. Daarom hebben we besloten om tijdens de uitreiking van de keukenemmertjes met gesloten deksel (september 2022), een welles/nietes lijst voor GFT mee te geven aan onze inwoners.

392 Omruilen groencontainers;
We verwachten het aankomende jaar druk te zijn met de implementatietraject voor diftar. Als we dit op rit hebben, gaan we inventariseren/onderzoeken naar de behoefte van onze inwoners om groencontainers om te ruilen (van klein naar groot formaat voor GFT).

2.1 Met beschikbaar stellen van het krediet kunnen we de implementatie van diftar starten.
Het implementatietraject voor diftar vraagt de nodige voorbereidingstijd waarin alle inzamelmiddelen voor restafval in de gemeente voorzien moeten worden van registratieapparatuur en softwarematig moeten een aantal stappen gezet worden. Daarnaast zullen we nieuwe (milieu)passen moeten uitreiken.

Aanvullend moeten de uitstaande minicontainers voor restafval voorzien moeten worden van chips en ondergrondse containers voorzien worden van een toegangscontrolesysteem. De chip en toegangsgegevens dienen vervolgens in een softwaresysteem ondergebracht te worden, dat gekoppeld is aan de belastingenregistratie van de gemeente Loon op Zand.

Kanttekeningen

1.1 Als we niets doen stijgen de lokale lasten/ kosten aanzienlijk.
Externe factoren zoals CO2-heffing en de verbrandingsbelasting hebben we zelf niet in de hand en deze zijn juist bedoeld om gemeenten tot acties te bewegen. Het enige gemeentelijk sturingsmiddel is het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Het aanbod van restafval moeten we dus flink beperken. Dat kan door hieruit vooral bepaalde afvalstromen nog meer apart te houden en het aanbod van grof restafval op de milieustraat te beperken. Daardoor blijven de kosten op langere termijn beheersbaar en werken we toe naar een duurzame, toekomstbestendig circulaire economie. Gebruiken we dit sturingsmiddel niet dan nemen de kosten en dus de lokale lasten jaarlijks aanzienlijk toe.

1.2 We hebben ook gekeken naar wat onze inwoners willen.
Afval scheiden kunnen we op verschillende manieren stimuleren. We hebben bij het inwonerspanel de verschillende scenario's voorgelegd.

De meeste inwoners (74%) vinden dat we afval scheiden het beste kunnen stimuleren door restafval minder vaak op te halen. 64% van de inwoners denkt dat we afval scheiden kunnen stimuleren door inwoners een kleinere container voor restafval te geven (scenario A: aanpassen inzamelfrequentie/omvang minicontainers voor het restafval aan huis).

72% van de inwoners denkt dat we restafval kunnen verminderen door containers voor restafval aan huis af te schaffen en in de woonwijken ondergrondse containers voor restafval te plaatsen (scenario B: omgekeerd inzamelen).

47% van de inwoners denkt dat we afvalscheiding kunnen stimuleren door mensen met meer restafval, meer te laten betalen (scenario C: diftar).

In de afwegingen van de gemeente schonken we ook aandacht aan de benoemde alternatieven. Deze zijn voor ons minder wenselijk omdat:

- Een kleinere minicontainer met een inzamelfrequentie van 1x per 4 weken werkt voor inwoners (met name grotere gezinnen) beperkend. Hiermee grijpen we heel nadrukkelijk in op het verlagen van de service. Het uitgangspunt van de gemeente is altijd geweest om de service naar inwoners niet teveel onder druk te zetten. Een uitgangspunt dat met deze keuze in het gedrang kan komen.
- Een algehele overgang tot omgekeerd inzamelen raden we om een andere reden af. Dat betreft de noodzakelijke investeringen (en bijkomende praktische problemen). Het opnieuw inrichten van de inzamelstructuur (waarbij overal ondergrondse containers geplaatst moeten worden) vergt een grote investering voor een minder milieurendement (dan met diftar). Verder vraagt dit de nodige voorbereidingen (qua zienswijzen, kabels en leidingen, etc.), waardoor uitvoering op verschillende vlakken flinke vertragingen op kan lopen. Tenslotte heeft ook deze keuze invloed op de mate waarin inwoners service ervaren vanuit de gemeente. Over het algemeen wordt omgekeerd inzamelen daarbij als minder prettig ervaren dan de mogelijkheid om aan huis (met een minicontainer) het restafval aan te bieden.

Het voorstel is om uit te gaan van het diftar volume / frequentie model. Hierbij betalen inwoners per keer dat zij restafval aanbieden een variabel bedrag, bovenop een 'vaste' bijdrage voor de dekking van de afvalbeheerskosten. Hierbij houden we een vaste frequentie aan (net als nu) waarin ledigingsvoertuigen een route rijden. Inwoners kunnen hierbij vervolgens zelf kiezen om de container aan te bieden. Deze bewezen methode wordt het meest gehanteerd in Nederland.

Financieel

In het Grondstoffenbeleid 2022-2027 staan alle kosten die we nu voorzien om stappen te kunnen maken om de hoeveelheid restafval terug te dringen.

We verwachten een investering van € 344.000,- voor de implementatie van diftar volume/frequentie, met een kapitaallast van € 62.000,- in de eerste 5 jaar. Maar door het beter scheiden van restafval vermijden we dure kosten voor de verwerking van restval. Zo denken we de structurele kosten met € 167.000,- te kunnen verminderen (zie bijlage Fase 2 Scenario Diftar van het Grondstoffenbeleid 2022-2027).

In het totaal betekent dit een lastenvermindering van ca. € 100.000,-. Dit betekent dat de komende jaren de afvalstoffenheffing omlaag kan. De mate van daling van de afvalstoffenheffing is afhankelijk van hoe goed onze inwoners de komende jaren hun afval gaan scheiden. Daarom stellen we voor om jaarlijks te kijken naar kosten en de opbrengsten om de hoogte van de afvalstoffenheffing te bepalen.

Voortgang

Na vaststelling publiceren we het Grondstoffenbeleid 2022-2027 (artikel 3:48 Gemeentewet).

Communicatie

Na vaststelling door uw raad publiceren we het Grondstoffenbeleid 2022-2027 op www.overheid.nl, www.loonopzand.nl en in de Duinkoerier. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 ligt 6 weken ter inzage.

Bijlagen

1. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 (2021.26107)

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 september 2022, nummer. 2022.11467

b e s l u i t :
1. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 met het voorstel scenario C diftar volume/frequentie, onder voorbehoud van reacties die noodzaken tot wezenlijke veranderingen van dit beleid, vast te stellen en dit per 01-01-2024 in te laten gaan.
2. Voor de implementatie van diftar volume/frequentie een krediet van € 344.000,- beschikbaar te stellen
3. Het Grondstoffenbeleid 2022-2027 te publiceren voor inspraak volgens de inspraakverordening.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 13 oktober 2022.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,